ما، منطقه وجهان

برنامه اسرائیل برای نوار غزه

ک. موسوی

با وجود اینکه عقب نشینی اسرائیل از نوار غزه یک برنامه بی حساب و با هدف بازپس دادن راحت این اراضی به فلسطینی ها نیست، چنین به نظر می رسد که انجام این کار با سه پیچیدگی مهم همراه شود:

۱- چالش اول در درون نوار غزه و در میان بازیگران فلسطینی است. این منطقه شاهد نفوذ بلامنازع حماس و گروههای جهادی است که توانایی ورود سریع به سیاست را دارند. حماس در این خصوص حالتی شبیه به حزب الله لبنان دارد اما نباید تفاوت های این دو در دو محیط متفاوت را از نظر دور داشت.

با این حال، نفوذ سیاسی حماس به راحتی با دو عامل برخورد می کند؛ یکی اینکه تشکیلات خودگردان تحت کنترل فتح با نقش آفرینی همه جانبه حماس دچار تضاد منافع می شود و از سوی دیگر اسرائیل تحمل مشاهده حماس در رأس امور غزه را ندارد. بدون شک اسرائیل بر اساس همین نگاه بود که رهبران اصلی حماس در تمامی زمینه های معنوی و نظامی را از میان برداشت و اعلام سیاست و اجرای آن را به دوران پس از «یاسرعرفات» موکول کرد. دلیل استراتژیک این سیاست می تواند آن باشد که هزینه پیمایش بقیه راه بر عهده تشکیلات «محمود عباس» قرار گیرد.

وضعیت کنونی برای تشکیلات آقای عباس و بازیگران دیگر چنان است که در آن عامل شکنندگی بوضوح قابل مشاهده است و دقیقاً اسرائیل روی ایجاد این وضع سرمایه گذاری کرده است.

۲- دولت «آریل شارون» در عین حالی که تلاش می کند با خروج از نوار غزه با راحت شدن از هزینه های سنگین حمایت از شهر ک های یهودی نشین، مانند قضیه خروج «ایهود باراک» از لبنان به اصطلاح، رقیب را از انگیزه مبارزه ـ یعنی اشغالگری- خلع سلاح نماید؛ با این وجود نحوه برخورد و سرمایه گذاری اسرائیل در مسیری برنامه ریزی شده است که از وضعیت شکننده آینده به تمامی به نفع تل آویو استفاده نماید.

محاسبه استراتژیک اسرائیل آن است که با دادن نوار غزه، «خروج کامل» مطابق با قطعنامه های سازمان ملل متحد از «تمامی اراضی اشغالی (بخوانیم بیت المقدس و کرانه باختری)» را در عمل به امری غیر قابل بحث تبدیل و ضمن حفظ شهر کهای کرانه باختری، ترکیب جغرافیایی و جمعیتی را به گونه ای تنظیم کنند که یک کشور مستقل فلسطینی در عمل ناقص متولد شود و فلسطینی ها را در حالت تحقیرشدگی نگه دارد. این سیاستی است که تل آویو موفق به جلب حمایت «جرج بوش» نیز شده است و رئیس جمهوری آمریکا در سخنان اخیر خود در هنگام سفر شارون به تگزاس آمریکا به دشواری عقب نشینی کامل اسرائیل از تمامی اراضی اشغالی پس از جنگ ۱۹۶۷ اشاره معناداری داشته است.

۳- اما چالش فراروی تشکیلات خودگردان و بازیگران فلسطینی در نوار غزه آن است که اسرائیل عملاً قصد دارد پس از همه ناز و کرشمه هایی که بر سر راه خروج از خود نشان خواهد داد، در ادامه مسیر از وضعیت نوار غزه به عنوان یک عامل تأخیری بر سر برنامه های آینده فلسطینی ها استفاده کند. به نظرم، اسرائیل تلاش خواهد کرد که ضمن حائل قرار دادن دولت خودگردان در برابر سایر گروههای فلسطینی، در عمل چنان حساب سود و هزینه را برای گروههای فلسطینی بالا برد که ناچار به انتخاب میان دو گزینه و هزینه های هر کدام از این گزینه ها قرار گیرند: حفظ وضع موجود (رضایت دادن به برتری ناعادلانه اسرائیل) و یا ادامه مسیر مبارزه (و پذیرش برخورد با اسرائیل و تشکیلات خودگردان).

نگاهی به انتخابات ریاست جمهوری قبرس

جلوه های دردناک دنیای سیاست برای «دنکتاش»

نفیسه کوهنورد

دنیای سیاست بسیاری از زمانها جلوه های دردناکی دارد؛ جلوه از آن جهت که بیننده را حیران می کند و دردناک از این رو که بی رحمانه می تواند ویران کند، بگذرد و فراموش کند، بی آنکه خود را درگیر احساسات انسانی نماید و به دلیل خاطره ای دچار سکون شود.

جمهوری خود خوانده قبرس یکشنبه پیش با مردی وداع کرد که ۳۰ سال به عنوان رئیس جمهوری خوانده می شد. در واقع او هویت جمهوریت را برای ترکهای قبرسی به همراه آورده بود. هرچند که هیچ کشوری جز ترکیه چنین هویتی را نپذیرفت.

اما همین هویت به مدت ۳۰ سال، شمال نشینان قبرس را از فرصت هایی که جنوبی ها بهره مند بودند، محروم کرد.

هر اندازه هم که ساحل بخش شمالی زیباتر و بکرتر از جنوب جزیره باشد، عدم پرواز هواپیماها وتحریمهای اقتصادی بین المللی، عملاً اقتصاد ترکهای قبرس را بی معنا کرده بود. البته ترکیه به عنوان مام میهن سالها سعی کرد این کودک را تغذیه کند و شاید چند هتل زیبای پنج ستاره و دو دانشگاه بسیار معتبر نیز حاصل رفتار مادرانه آنکارا بود. اما هیچ یک از اینها به قدر کفایت نتوانست فقر بنیادین در این منطقه را بپوشاند و سرانجام مردمان شمال جزیره را بر آن داشت که در همه پرسی ۲۴ آوریل ۲۰۰۴ نظرشان را نسبت به طرح صلح دبیر کل سازمان ملل متحد ابراز کنند.

از این رو همه پرسی ای که سالها سخن گفتن از آن خیانتی بزرگ محسوب می شد و «رئوف دنکتاش» وسران و نظامیان جمهوری ترکیه اندیشیدن به آن را ممنوع کرده بودند، با پاسخی کوبنده مواجه شد: «مردم قبرس شمالی گفتند که روزگاری دیگر می خواهند؛ زندگی مرفه وپیشرفته حتی اگر بهای آن آمیختن با کسانی باشد که همواره از آنان به نام دشمن یاد کرده اند، یعنی یونانیان جنوب جزیره».

دنکتاش نتیجه همه پرسی را نیز که ۷۰ درصد پاسخ مثبت به طرح عنان بود، تقلب دانست و توطئه بیگانگان برای از بین بردن استقلال جمهوری قبرس شمالی. اما چاره ای جز پذیرفتن آن نیز نداشت، گرچه باز، فریاد مردمش را نشنیده گرفت که آشکارا می گفتند که دیگر او را نمی خواهند. رئیس جمهوری ۸۰ ساله پس از همه پرسی اعلام کرد که ازمقامش کناره گیری نکرده و به قولی بیدی نیست که از این بادها بترسد، اما شاید آن زمان نتوانست دریابد که بادها به توفانی تبدیل خواهند شد. توفانی که در نهایت او را مجبور کرد که در آستانه انتخابات ریاست جمهوری قبرس شمالی از مقام خود کناره گیری کند.

گرچه بسیاری از تحلیلگران بر این باورند که دنکتاش سالها برای شنیدن این صداها فرصت داشت، اما او حتی زمانی که نوه اش روادید بخش یونانی نشین قبرس را گرفت، چشم بر واقعیت بست. حتماً نوه اش به یاد داشت که پدر بزرگش گرفتن گذرنامه یونانی را خیانت خوانده و چنین عملی را مستوجب دوسال زندان دانسته بود.

اما ترک های قبرس تا چه زمانی می توانستند به جایگزین های رفاه و آسایش در زندگیشان احترام بگذارند.

انتخابات ریاست جمهوری نیز که به پیروزی «محمد علی طلعت» رهبر حزب جمهوریخواه ترک قبرس با بیش از ۵۰ درصد آرا انجامید، بار دیگر مهر تأیید برخواسته های ترکهای جزیره قبرس بود و«نه» بزرگی به سیاستمداران کهنه البته تأثیر فشارهای اتحادیه اروپا بر ترکیه و شمال قبرس برای پایان دادن به بیش از سه دهه تنش و یافتن راه حلی برای تشکیل جمهوری واحد در قبرس را نیز نمی توان نادیده گرفت. انکار نمی توان کرد که اگر فشارهای بین المللی نبود، شاید هنوز هم سران ترکیه و مردان قدیمی قبرس شمالی حاضر به باز کردن فضا و پذیرفتن واقعیتها نداشتند. هرچند، حزب مقتدر عدالت و توسعه ترکیه در دو سال اخیر با کناره گیری آرام از دعوای قبرس و این اواخر، با حمایت ضمنی از طرح عنان و سیاستهای طلعت نشان دادند که دیگر حاضر نیستند این طفل نارس را دنبال خود بکشند و آینده خود در راه اتحادیه اروپا را فدای آن کنند.

و از دیگر سو، حتی اگر آنطور که مخالفان طلعت از دوسال پیش زمزمه می کنند، آمریکا نیز به نوعی در تحولات جزیره نقش داشت و خواهان خروج نظامیان ترک و یونانی از قبرس بود که می تواند زمینه را برای ایجاد پایگاههای آمریکایی در مدیترانه فراهم آورد، باز هم نمی شود حضور ترکهای قبرس مخالف دنکتاش در انتخابات را تنها در چارچوب نقش بیگانگان تفسیر کرد.

«احمد نجدت سزر» رئیس جمهوری و «رجب طیب اردوغان» نخست وزیر ترکیه پس از اعلام نتایج انتخابات، از دنکتاش به عنوان قهرمان یاد و از رشادتهایش تجلیل کردند. اما واقعیت این است که تاریخ مصرف قهرمانها نیز می گذرد. گرچه هنوز موزه ای در «گیرنه» شهر زیبای شمال قبرس وجود دارد که یادآور جنگ خونین جنوبی ها و شمالی های جزیره است و هنوز لکه های خون فرزندان یک دکتر ترک بر کاشیهای حمام در این موزه مانده است اما نسل جوان و جدید شمال جزیره هیچ از آن دوران به یاد ندارند حتی وقتی از برخی جوانان شهرهای اطراف گیرنه درباره این موزه می پرسیدم از وجود آن هم بی اطلاع بودند یا تمایلی به دیدن آن نداشتند چرا که از نظر آنها هیچ یک از اینها بیکاری و ناامیدی آنها را درمان نمی کرد. اما جالب آنکه بسیاری از جوانان در گیرنه و لفکوشا بر این باور بودند که حتی اگر پیوستن به جنوب جزیره و راهی شدن به سوی اتحادیه اروپا نیز سختی های دیگری مانند بالا بردن سطح استاندارد کاریابی را فراهم آورد و یا ماهیت ترکها را در یونانیان جزیره که جمعیتی چندبرابر را دارا هستند ذوب کند باز هم ماندن در پشت دیوارهای تحریم دیگر خوشایندشان نیست، اما همه نیز معتقد بودند که تا زمان حضور دنکتاش هیچ چیز تغییر نخواهد کرد و نخست، او باید برود و بعد آنها بتوانند به دردهای دیگر برسند.

دردناکی جلوه انتخابات قبرس این است: دنکتاش پس از سالها مقاومت ناچار شد صندلی خود را به کسی واگذار کند که روزگاری او را خائن وطن نامیده بود.

آن سوی خبر

عربستان؛ مباحثه در مورد یک فتوا

«ممنوعیت ازدواج اجباری در درون خانواده یا قبیله، گام بلند و بی سابقه ای به پیش در تاریخ عربستان است.» این نظر زنی است که روزنامه «الریاض» در شماره روز ۱۴ آوریل خود تنها کلمات اول نام او یعنی «ت.ح.» را ذکر کرد. منظور «ت.ح.» فتوای بی سابقه ای است که «عزیز الشیخ»، مفتی اعظم دربار سلطنتی آل سعود، این هفته صادر کرد و بر اساس آن ازدواجی که بر خلاف میل دختر باشد غیراسلامی و نامجاز است. در فتوای الشیخ آمده که چنین اقدامی به منزله نافرمانی در برابر خداوند و پیامبر اوست و پدری که دخترش را به ازدواج اجباری وادار کند باید آن قدر در حبس بماند تا از نظر خود برگردد. بنا به یک رسم رایج در میان خانواده ها و قبیله های سعودی دختری که تن به ازدواج اجباری نمی دهد را در بازداشت خانگی نگه می دارند. در فتوای مفتی اعظم عربستان این سنت نیز به دوران جاهلیت قبل از اسلام نسبت داده شده است و مردم از تکرار و تداوم آن برحذر داشته شده اند. هیجان و شعف «ت.ح.» نسبت به فتوای الشیخ به خوبی قابل فهم است. این زن که در استان عسیر زندگی می کند سال ها توسط پدرش در بازداشت خانگی نگه داشته شده است تا سرانجام تسلیم شود و به ازدواجی اجباری با مردی از اقوام خود تن در دهد. با مرگ پدر، برادر مسؤولیت حبس «ت.ح.» را عهده دار می شود. ولی او تاکنون که به سن ۵۰ سالگی رسیده سر تسلیم فرو نیاورده است.

مورد مذکور، یعنی مجبور کردن دختران به ازدواج رسم رایجی در سراسر عربستان است. با این کار خانواده ها یا به مال و منال خوبی می رسند و یا دلشان خوش است که دختر را به ازدواج مردی ثروتمند درآورده اند. بسیاری از زنان در وضعیت و موقعیتی نیستند که مانند «ت.ح.» سال ها مقاومت نشان دهند و تسلیم نشوند.

این تنها «ت.ح.» نیست که این روزها از صدور فتوای الشیخ سر از پا نمی شناسد. روزنامه های کشور هر روز از زنانی نقل قول می کنند که از این فتوا به شدت خشنودند. برای مثال، یکی از آنها به نام «ام فالح» به روزنامه الریاض گفته است: «این فتوا به رسم و سنتی زشت پایان می دهد که تا حالا کسی جرأت نمی کرد آشکارا در باره آن صحبت کند. فاطین بونداقجی، رئیس بخش مطالعات زنان اتاق بازرگان «جده» گویی در پاسخ همین شک و تردیدها نسبت به کارایی این فتوا که می گوید: «گام بعدی را باید خود جامعه بردارد، به این معنا که خود زنان باید برای ارتقای آگاهی خود و همجنسانشان تلاش بورزند و همزمان هم مکانیسم ها و شرایط لازم برای اجرای چنین احکامی را مطالبه کنند.»

منبع: روزنامه آلمانی «تاتس»

ترجمه: الف. سمایی

«طـریـق جـاویـد»

«هنر دمیدن روح تعهد در انسانها است.» امام خمینی(ره)

پنجمین جشنواره سراسری فرهنگی، هنری، پژوهشی یادواره حضرت امام خمینی (ره)

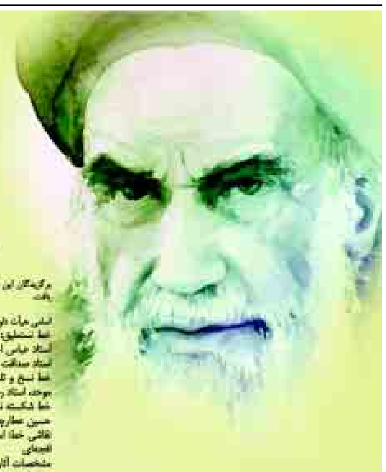

مسابقه بزرگ خوشنویسی

مسابقه بزرگ مقاله‌نویسی (ویژه دانشجویان دانشگاه‌های سراسر کشور)

مسابقه فناوری اطلاعات

مسابقه نقاشی و نگارگری

کتاب برتر

پایان‌نامه برتر

مسابقه سراسری شعر

مسابقه عکس

مهلت ارسال آثار: از تاریخ ۸۴/۴/۱ الی ۸۴/۶/۳۰

نشانی جهت ارسال آثار:
تهران، خ انقلاب، خ ابوریحان، نبش روانمهر، پلاک ۵۰
صندوق پستی: ۴۹۵-۱۳۱۴۵
تلفن: ۶۴۶۶۵۶۸- ۶۴۶۹۶۴۱ دورنگار: ۶۴۶۹۶۴۱ ۶۴۹۲۱۲۸
سایت اینترنتی: www.iska.ir , www.iuna.ir , www.ikna.ir

جهاد دانشگاهی